

Χάρτα για τα Δικαιώματα των Πεζών

Τα δικαιώματα των πεζών κατοχυρώνονται και από τη «Χάρτα για τα Δικαιώματα των Πεζών», που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 1988 και αποτελεί από τότε επίσημο κείμενο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με τη «Χάρτα» προβλέπονται τα εξής:

1. Ο πεζός έχει το δικαίωμα να ζει σε ένα υγιές περιβάλλον και να απολαμβάνει ελεύθερα όλα όσα προσφέρουν οι δημόσιοι χώροι, κάτω από συνθήκες που επαρκώς διαφυλάσσουν τη φυσική και ψυχολογική του άνεση.
2. Ο κάτοικος έχει το δικαίωμα να ζει στα κέντρα των πόλεων ή των χωριών, έστω και όταν αυτά έχουν σχεδιαστεί για τις ανάγκες του αυτοκινήτου, και μπορεί να επισκέπτεται τα σημαντικότερα σημεία τους είτε περπατώντας είτε με το **ποδήλατο**.
3. Τα παιδιά, οι ηλικιωμένοι και τα άτομα με ειδικές ανάγκες έχουν το δικαίωμα η πόλη τους να είναι τόπος που διευκολύνει την κοινωνική επαφή και όχι τόπος που επιβαρύνει τις φυσικές τους αδυναμίες.
4. Για τα άτομα με ειδικές ανάγκες πρέπει να προβλεφθούν ρυθμίσεις που θα μεγιστοποιούν την ανεξαρτησία των μετακινήσεών τους, περιλαμβανομένων και ειδικών διαμορφώσεων στους δημόσιους χώρους, στα συστήματα μεταφορών και στη δημόσια συγκοινωνία (λωρίδες καθοδήγησης, σήμανση κινδύνου, ακουστικά σήματα, λεωφορεία, τραμ και τρένα χωρίς σκαλοπάτια κ.λπ.).
5. Ο πεζός δικαιούται αστικών κέντρων που θα σχεδιάζονται αποκλειστικά γι' αυτόν, θα είναι εκτεταμένα όσο γίνεται περισσότερο και δεν θα περιλαμβάνουν απλά κάποιους αποσπασματικούς πεζόδρομους, αλλά θα είναι αρμονικά συνδεδεμένα με τη γενικότερη οργάνωση της πόλης. Ο πεζός δικαιούται ακόμη αποκλειστικών δικτύων κίνησης, σύντομων, λογικών, ασφαλών.
6. Ο πεζός μπορεί να διεκδικεί:
  - ο Τη συμμόρφωση των οχημάτων στα ανεκτά κατά την επιστήμη όρια εκπομπής θορύβου και ρύπων.
  - ο Τη χρησιμοποίηση από όλα τα συστήματα δημόσιας συγκοινωνίας οχημάτων που δεν θα είναι πηγές ρύπων και θορύβου.
  - ο Τη δημιουργία «πνευμόνων πρασίνου» στο εσωτερικό των πόλεων.
  - ο Τη θέσπιση ορίων ταχύτητας και την τροποποίηση των χαράξεων δρόμων και διασταυρώσεων, έτσι ώστε να προφυλαχτεί αποτελεσματικά η κίνηση πεζών και **ποδηλάτων**.
  - ο Την απαγόρευση διαφημίσεων που ενθαρρύνουν την αυθαίρετη και επικίνδυνη χρήση του αυτοκινήτου.
  - ο Ένα αποτελεσματικό σύστημα οδικής σήμανσης, του οποίου ο σχεδιασμός θα παίρνει υπόψη του και τις ανάγκες των αναπήρων.

- Την αποδοχή ειδικών ρυθμίσεων που θα εξασφαλίζουν στις αναπηρικές καρέκλες και τα παιδικά καροτσάκια ευκολία προσπέλασης, ελευθερία κίνησης στους δρόμους και στάσης στα πεζοδρόμια.
  - Προσαρμογές στη μορφή και τον εξοπλισμό των οχημάτων, ώστε να εξομαλυνθούν όσα τμήματά τους εξέχουν και να γίνουν αποτελεσματικότερα τα συστήματα προειδοποίησης που διαθέτουν.
  - Την τροποποίηση της νομοθεσίας, ώστε κατά τα ατυχήματα μεταξύ πεζού και αυτοκινήτου ο οδηγός να υφίσταται τις οικονομικές συνέπειες έστω κι αν το ατύχημα οφείλεται σε λάθος του πεζού (όπως προβλέπεται στη Γαλλία, με νόμο του 1985).
  - Ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης των οδηγών σχεδιασμένο για να ενθαρρύνει τη διακριτική οδήγηση απέναντι στους πεζούς **και τους άλλους αργούς χρήστες του δρόμου**.
7. Ο πεζός μπορεί να μετακινείται ανεμπόδιστα, κάτι που πρέπει να εξασφαλίζεται με την ολοκληρωμένη χρήση των συλλογικών μέσων μεταφοράς. Ο πεζός δικαιούται επίσης:
- Ένα οικολογικά υγιές, εκτεταμένο και καλά εξοπλισμένο σύστημα δημόσιας συγκοινωνίας, που θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες όλων των πολιτών.
  - Την ύπαρξη εξυπηρετήσεων για το **ποδήλατο** στο σύνολο των αστικών περιοχών.
  - Την προσφορά θέσεων στάθμευσης για το αυτοκίνητο μόνο εκεί που αυτό δεν θα περιορίζει την κίνηση του πεζού και δεν θα προσβάλλει την αισθητική περιοχών ξεχωριστής αρχιτεκτονικής ποιότητας.
8. Κάθε κράτος-μέλος οφείλει να παρέχει πλήρη και κατανοητή πληροφόρηση ως προς τα δικαιώματα του πεζού και **ως προς τις εναλλακτικές οικολογικές μορφές της μετακίνησης** προς κάθε κατεύθυνση και ιδιαίτερα προς τα παιδιά, ήδη από τα πρώτα τους βήματα στο σχολείο.